

Editörden

ATEBE Dinî Araştırmalar Dergisi yayın hayatına 2020 yılında başlamasına rağmen esasen 2019 yılında yayın hayatına başlayan KİSBU İlahiyat Dergisi'nin devamı niteliğindedir. Kıbrıs Sosyal Bilimler Üniversitesi'nin Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'ne bağlanması bu devamlılığın temel nedenidir.

ATEBE adı, Edip Ahmet Yükneki'ye ait *Atebetü'l-Hakâik* adlı eserden mülhem olarak belirlenmiştir. ATEBE adıyla yayın hayatına başlayan dergimiz adını aldığı sözcükten de anlaşılacağı üzere temel misyonu doğrultusunda bilgiyle bilim camiası ve toplum arasında bir eşik/köprü olmayı amaçlamaktadır. Akademik dergi yayıncılığının ileri boyutlar kazandığı ülkemizde ATEBE Dergisi, şu yönleriyle dergi yayıncılığına yenilikler getirmeyi ve katkılar sunmayı amaçlamaktadır: Türkçemizin yanı sıra Arapça ve İngilizce dillerinde yayınlar yapmak, İlahiyat disiplininin temel İslam bilimlerinin yanı sıra genel olarak din ve dinî olgulara ilişkin araştırmalara geniş bir vizyonla yer vermek, standart akademik yayıncılığa ek olarak henüz yazma hâlinde bulunan eserlerin tahkiki ve neşriyle ilgili çalışmalara zemin teşkil etmek.

Dergimizin ATEBE adıyla çıktığı ilk sayısı beş araştırma makalesi, üç kitap değerlendirme yazısı ve bir vefeyâtan oluşmaktadır. Derginin, "Leo Strauss'un İslam Felsefesi Yaklaşımı ve Gazali Literatürü Arasındaki Benzerlikler" başlıklı ilk yazısında Abdullah Özkan, Strauss'un felsefe ve toplum arasındaki çatışmaların ortaya çıkaracağı sorunları önlemek için filozofların geliştirdiğini iddia ettiği yazım tekniğiyle ilgili bir çerçeve sunmakta ve çağdaş araştırmacıların Gazâlî okumalarında taşıdığı Straussçu izleri keşfetmeye koyulmaktadır. Derginin "Fârâbî ve İbn Rüşd'ün Siyaset Nazariyeleri" başlıklı ikinci makalesinde Mehmet Murat Karakaya, Fârâbî ve İbn Rüşd'ün siyaset kuramlarının İslam siyaset düşüncesine kavramlar üzerinden yaptığı katkıyı felsefî bir zeminde ve karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. Buna göre Fârâbî, Platon'dan etkilenmekle birlikte İslam dininin düşünce dünyasına ait öğelerden hareketle özgün tasvirlerde bulunurken İbn Rüşd, Aristoteles etkisine rağmen Platon'un eserini şerh ederek farklılığını ortaya koymuştur. İnsan fiilleri bağlamında incelenen irade-i cüz'iyeye konusuna ilişkin bir risale ve haşiyesinin tahkik, tercüme ve incelemesini ele alan üçüncü makale, Osmanlı düşünce geleneğinde önemli bir yere sahip olan insan fiilleriyle ilgili temel tartışma konularını analiz etmektedir. Mustafa Borsbuğa ve Coşkun Borsbuğa'ya ait olan bu makalede Allah'ın her şeyi yaratmasıyla insan özgürlüğünün kesiştiği alanda temerküz eden sorunların her iki yazmanın temel problematiğini oluşturduğu ortaya konulmuştur. Derginin "İslam İktisadının Genel Özellikleri" başlıklı dördüncü makalesinde Tawfik Azrak, İslam iktisadî disiplininin Hicri birinci asırdan itibaren ortaya çıkış süreçlerini ve iştiraki mülkiyet, iktisadî bağımsızlık, toplumsal adalet gibi İslam iktisadının genel ilkelerini incelemekte; yanı sıra İslam iktisadını diğer iktisadî sistemlerden

ayıran başlıca özelliklerini tartışmaktadır. Derginin son araştırma makalesinde Mustafa Şengil, Kıbrıs'ta azınlık olarak yaşayan Marunî topluluğunun KKTC'de yerleşimlerine izin verilen tek köy olan Koruçam köyü özelinde söz konusu dinî topluluğu ele alarak kutsal mekânları hakkında bilgi vermektedir.

Dergimiz bu sayısında akademik üretimin vazgeçilmez bir parçası olan kitap değerlendirme yazılarına da yer vermektedir. Dergide yer alan ilk tanıtım yazısı, Hüseyin Okur'a aittir. Okur, yazısında Hint Altkitası'nın XVII. Yüzyılda yaşamış önemli usûlcülerinden Molla Cîven'in Hanefî gelenek bağlamında kaleme aldığı *et-Tefsîrâtü'l-Ahmediyye* adlı Tefsir metninin tanıtımına yer vermektedir. İkinci değerlendirme yazısı, Esra Erdoğan Şamlıoğlu'nun kaleme aldığı John F. Healey'in *The Nabataean Tomb Inscriptions of Mada'in Salih* adlı eseriyle ilgilidir. Şamlıoğlu bu yazısında, yazarın çalışmasının Nebâtîlerin tarihi, dini ve kültürü bakımından ayrıntılı bilgiler verdiğini ve Eski Arap tarihi açısından akademiye önemli katkılar sunduğunu göstermektedir. Üçüncü değerlendirme yazısı ise Sümeyye Şehide Can'ın kaleme aldığı Adil Çiftçi'nin *Bilgi Sosyolojisi ve İslam Araştırmaları: Bir Sosyal Bilimler Felsefesi Çalışması* adlı eseriyle ilgilidir. Can, bu yazısında, söz konusu çalışmanın İslami ilimlerin sosyal bilimlere olan ihtiyacı ele aldığını ve bu yönüyle İslami ilimlerin sorunları göz önünde bulundurulduğunda, hem sosyal bilimler hem İslami ilimler alanıyla ilgilenen araştırmacıların istifade etmesi gereken bir eser olduğunu dile getirmektedir.

Derginin bu sayısında yer alan tek vefeyât metninde yazar İsmail Akkoyunlu, 2020 yılı Eylül ayında vefat eden Prof. Dr. Hasan Onat'ın ilmî zihniyetini, akademisyenliğini aynı zamanda bir hoca ve insan olarak geride bıraktıklarını kendi gözlem, anı ve tecrübelerini de işin içine katarak bizlere sunmaktadır.

Dergimize birbirinden kıymetli çalışmalarıyla katkıda bulunan yazarlarımıza, makalelerin değerlendirilmesinde emeği geçen hakemlerimize, dergimizin yayınlanma sürecinde emeği geçen editöryal ekibe, kapak tasarımında ve kaligrafide önemli katkıları olan Anıl Matbaa'nın çalışanlarına, Asım Divleli'ye ve son olarak dergimizin okuyucu ile buluşmasında koşulsuz desteklerinden ötürü Dekanımız Prof. Dr. Ali Osman Kurt'a, Dekan Yardımcılarımız Prof. Dr. Ali Avcu'ya ve Doç. Dr. Mehmet Murat Karakaya'ya teşekkürlerimizi arz ederiz.

Dergimizin bir sonraki sayısında değerli katkılarınızı bekliyoruz.

Gayret bizden, tevfik Allah'tandır.